16.11.2026

Pr Liina Vahtras

Majandus- ja tööstusminister

Arupärimine majandus- ja tööstusminister Liina Vahtrasele seoses huvide konflikti ja topeltstandarditega Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (EIS) juhtimisel

Lugupeetud majandus- ja tööstusminister!

Avalikkuse ette on jõudnud kaks sarnase mustriga juhtumit Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (EIS) tegevuses, mis tõstatavad tõsiseid küsimusi huvide konfliktide, nende näivuse ning Euroopa Liidu ja riigieelarveliste vahendite kasutamise usaldusväärsuse kohta.

12. novembril 2026 allkirjastasite majandus- ja tööstusministrina käskkirja, millega kohustasite EIS-i tagastama 1,33 miljonit eurot. Tagasinõude aluseks on Rahandusministeeriumi audit, milles tuvastati huvide konflikt seoses sellega, et Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor Mait Palts oli samal ajal EIS-i nõukogu liige ning tema juhitud koda osales edukalt EIS-i korraldatud hangetel. Palts esitas hangetele pakkumised ja allkirjastas ka sõlmitud lepingud. Seda hoolimata asjaolust, et Palts oli oma seose eelnevalt deklareerinud ning EIS-i hinnangul ei osalenud nõukogu konkreetsete hangete korraldamises. Toona ei näinud huvide konflikti ka sihtasutus ega ministeerium. Audiitorid ja Teie juhitav ministeerium leidsid aga, et juba positsioonist tulenev rollikonflikt ja näiline huvide konflikt on piisav alus 1,33 miljoni euro suuruseks finantskorrektsiooniks.

Samal ajal on Teie enda varasem tegevus EIS-i juhatuses tekitanud vähemalt sama tõsiseid küsimusi. Aastatel 2025–2026 kuulusite EIS-i juhatusse. Paralleelselt olite Rochna Invest OÜ ainus juhatuse liige. Ajal, mil olite korraga riiklikke toetusi jagava sihtasutuse ja investeerimisettevõtte juhatuses, eraldas EIS Rochna Investi portfelli kuulunud iduettevõtetele Bisly OÜ-le, Antegenes OÜ-le ja Bidrent OÜ-le kokku ligikaudu 1,25 miljonit eurot toetusi.

Teie avalikud selgitused selle olukorra õigustamiseks – et deklareerisite seose, ei osalenud konkreetsete toetusotsuste tegemisel ega saanud Rochna Investist isiklikku tasu – sarnanevad sisuliselt argumentidega, mida kasutasid Mait Palts ja EIS, kuid mida Teie juhitav ministeerium ei pidanud Paltsi juhtumi puhul piisavaks, et vältida finantskorrektsiooni. Veelgi enam, kui Mait Palts oli EIS-i nõukogu liige, kelle ülesanded ei hõlmanud sihtasutuse igapäevast juhtimist, siis Teie olite EIS-i juhatuse liige, kellel lasus seadusest tulenev laiem juhtimis- ja hoolsuskohustus ning kellel oli ligipääs sihtasutuse siseinfole.

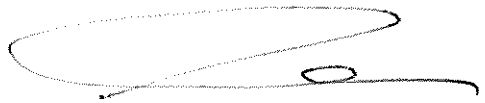
Lähtudes Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse paragrahvist 139 ja ülalpool kirjeldatud asjaoludest on meil Teile järgmised küsimused:

Arupärimine

"16." 11.2026 Nr. 1109

1. **Kuidas põhjendate asjaolu, et Mait Paltsi kuulumine EIS-i nõukogusse ajal, mil tema juhitud organisatsioon võitis 1,33 miljoni euro ulatuses hankeid, kvalifitseerub Teie ministeeriumi hinnangul lubamatuks huvide konfliktiks, kuid Teie enda kuulumine EIS-i juhatusse ajal, mil Teie juhitud äriühingu portfelliettevõtted said EIS-ilt ligikaudu 1,25 miljonit eurot toetust, ei ole Teie hinnangul probleem?**
2. **Kas majandus- ja kommunikatsiooniministeerium või rahandusministeerium on algatanud või kavatseb algatada samaväärse auditi Teie EIS-i juhatuse liikmeks oleku ajal Rochna Invest OÜ-ga seotud ettevõtetele – Bisly OÜ-le, Antegenes OÜ-le ja Bidrent OÜ-le – eraldatud ligikaudu 1,25 miljoni euro suuruse toetuse kasutamise ja eraldamise asjaolude kontrollimiseks, sealhulgas Euroopa Liidu ja Eesti riigi huvide konflikti vältimise reeglite järgimise hindamiseks?**
3. **Kuidas tagate riigieelarveliste ja Euroopa Liidu vahendite kasutamise kontrollimise erapooletuse olukorras, kus ministrina peate tegema järelevalvet ja vajaduse korral allkirjastama tagasinõudeid sihtasutuse suhtes, mille juhatuses Te ise veel mõni nädal varem töötasite ning mille otsustega seoses on tõstatatud küsimus Teie võimalikust huvide konfliktist?**
4. **EIS-i juhatuse esimees Ursel Velve on märkinud, et sihtasutus maksab Mait Paltsi juhtumiga seotud 1,33 miljonit eurot tagasi asutuse tegevuses saavutatud kokkuhoiu ja jääkide arvelt. Kui palju väheneb selle tagasimakse tõttu Eesti ettevõtjatele suunatud tegelik toetuste maht või teenuste kättesaadavus 2026. ja 2027. aastal?**
5. **Milliseid konkreetseid muudatusi kavatsete teha riigi sihtasutuste põhikirjades ning nende juhatuse ja nõukogu liikmete valimise korras, et vältida olukordi, kus riiklikke vahendeid jagava sihtasutuse juhtorganitesse kuuluvad samal ajal isikud, kellel on juhtimis- või muud olulised seosed sihtasutuse vahenditest kasu saavate eraõiguslike isikutega?**

Lugupidamisega

Mart Maastik

Riigikogu liige